

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2017/1371

z dnia 5 lipca 2017 r.

w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 83 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ochrona interesów finansowych Unii dotyczy nie tylko zarządzania środkami budżetowymi, ale rozciąga się na wszystkie środki, które negatywnie wpływają lub mogą negatywnie wpłynąć na jej aktywa lub aktywa państw członkowskich, w zakresie, w jakim środki te mają znaczenie dla polityk Unii.
- (2) W Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽³⁾ z dnia 26 lipca 1995 r., w tym w protokołach do niej z dnia 27 września 1996 r. ⁽⁴⁾, 29 listopada 1996 r. ⁽⁵⁾ i 19 czerwca 1997 r. ⁽⁶⁾, (zwaną dalej „Konwencją”), ustanowiono minimalne zasady określania przestępstw i sankcji karnych w dziedzinie nadużyć naruszających interesy finansowe Unii. Państwa członkowskie sporządziły Konwencję, w której stwierdzono, że nadużycia mające wpływ na dochody i wydatki Unii w wielu przypadkach nie są ograniczone do jednego kraju i często są popełniane przez zorganizowane siatki przestępcze. W związku z tym już w tej właśnie Konwencji uznano, że ochrona interesów finansowych Unii wymaga, by przestępcze działania naruszające te interesy były przedmiotem ścigania karnego. Równoległe przyjęto rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽⁷⁾. W rozporządzeniu tym ustanowiono ogólne zasady dotyczące jednolitych kontroli oraz środków i kar administracyjnych dotyczące nieprawidłowości w odniesieniu do prawa Unii, a przy tym odwołano się do przepisów sektorowych w tej dziedzinie, oszukańczych działań w rozumieniu Konwencji oraz do stosowania prawa karnego i postępowań karnych państw członkowskich.
- (3) Polityka Unii w dziedzinie ochrony jej interesów finansowych jest już przedmiotem środków harmonizujących, takich jak rozporządzenie (WE, Euratom) nr 2988/95. W celu zapewnienia realizacji polityki Unii w tej dziedzinie jest sprawą zasadniczą kontynuowanie zbliżania prawa karnego państw członkowskich, poprzez uzupełnianie zapewnianej na mocy prawa administracyjnego i cywilnego ochrony interesów finansowych Unii przed najpoważniejszymi rodzajami zachowań związanych z nadużyciami w tym zakresie, unikając jednocześnie niespójności zarówno w ramach tych dziedzin prawa, jak i między nimi.
- (4) Ochrona interesów finansowych Unii wymaga wspólnej definicji nadużyć wchodzących w zakres stosowania niniejszej dyrektywy, która powinna obejmować zachowania mające charakter nadużycia dotyczące dochodów, wydatków oraz aktywów na szkodę budżetu ogólnego Unii Europejskiej (zwanego dalej „budżetem Unii”), w tym takich operacji finansowych jak zaciąganie i udzielanie pożyczek. Pojęcie poważnych przestępstw przeciwko

⁽¹⁾ Dz.U. C 391 z 18.12.2012, s. 134.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 16 kwietnia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 25 kwietnia 2017 r. (Dz.U. C 184 z 9.6.2017, s. 1). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lipca 2017 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 48.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 313 z 23.10.1996, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 151 z 20.5.1997, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 221 z 19.7.1997, s. 11.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

wspólnemu systemowi podatku od wartości dodanej („VAT”) ustanowionemu dyrektywą Rady 2006/112/WE ⁽¹⁾ (zwanemu dalej „wspólnym systemem VAT”) odnosi się do najpoważniejszych form oszustw związanych z VAT, w szczególności oszustw karuzelowych, związanych z VAT oszustw typu „znikający podmiot gospodarczy”, związanych z VAT oszustw popełnianych w ramach organizacji przestępczej, które to oszustwa stanowią poważne zagrożenie dla wspólnego systemu VAT, a zatem również dla budżetu Unii. Przystępstwa przeciwko wspólnemu systemowi VAT powinny być uznawane za poważne, jeżeli są one związane z terytorium dwóch lub większej liczby państw członkowskich, wynikają z oszukańczego systemu, za pomocą którego przestępstwa te są popełniane w sposób zorganizowany w celu uzyskania nienależnych korzyści ze wspólnego systemu VAT, a całkowita szkoda wyrządzona przez te przestępstwa wynosi co najmniej 10 000 000 EUR. Pojęcie całkowitej szkody odnosi się do szacunkowej szkody wynikającej z całego oszukańczego systemu wyrządzonej interesom finansowym zarówno odpowiednich państw członkowskich, jak i Unii, z wyłączeniem odsetek i kar. Niniejsza dyrektywa ma pomóc w działaniach mających na celu zwalczanie tych zjawisk przestępczych.

- (5) Komisja, wykonując budżet Unii w trybie zarządzania dzielonego lub pośredniego, może przekazać zadania związane z wykonaniem budżetu państwom członkowskim lub powierzyć je organom i jednostkom organizacyjnym ustanowionym na mocy Traktatów lub innym podmiotom lub osobom. W przypadku takiego zarządzania dzielonego lub pośredniego interesy finansowe Unii powinny korzystać z takiego samego poziomu ochrony, z jakiego korzystają w trybie zarządzania bezpośredniego przez Komisję.
- (6) Do celów niniejszej dyrektywy wydatki związane z zamówieniami publicznymi to wszelkie wydatki mające związek z zamówieniami publicznymi określonymi w art. 101 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽²⁾.
- (7) Prawo Unii dotyczące prania pieniędzy ma pełne zastosowanie do prania pieniędzy związanego z mieniem pochodzącym z przestępstw objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Odniesienie do tego prawa powinno zapewniać, by system sankcji wprowadzony niniejszą dyrektywą miał zastosowanie do wszystkich poważnych przypadków przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii.
- (8) Szczególnie poważne zagrożenie dla interesów finansowych Unii stanowi korupcja, która w wielu przypadkach może być powiązana również z zachowaniem mającym charakter nadużycia. Jako że urzędnicy publiczni mają obowiązek dokonywania oceny lub korzystania ze swobody uznania w sposób bezstronny, wręczanie łapówek w celu wpłynięcia na ocenę lub swobodę uznania urzędnika publicznego oraz przyjmowanie takich łapówek powinno być ujęte w definicji korupcji, niezależnie od prawa lub uregulowań mających zastosowanie w państwie danego urzędnika publicznego lub do danej organizacji międzynarodowej.
- (9) Interesom finansowym Unii mogą szkodzić określone rodzaje zachowania urzędnika publicznego, któremu powierzono zarządzanie środkami finansowymi lub aktywami – niezależnie od tego, czy działa on w charakterze osoby zarządzającej, czy też w charakterze osoby sprawującej funkcję nadzorczą – które to rodzaje zachowania zmierzają do sprzeniewierzenia środków finansowych lub aktywów, na skutek czego interesom finansowym Unii zostaje wyrządzona szkoda. Niezbędne jest zatem wprowadzenie precyzyjnej definicji przestępstw polegających na takim działaniu.
- (10) W przypadku przestępstwa korupcji biernej oraz sprzeniewierzenia zachodzi potrzeba wprowadzenia definicji urzędników publicznych, obejmującej wszystkich stosownych urzędników, niezależnie od tego, czy zajmują oni oficjalne stanowisko w Unii, w państwie członkowskim czy w państwie trzecim. Coraz częściej zarządzaniem środkami finansowymi Unii zajmują się osoby prywatne. Aby właściwie chronić środki finansowe Unii przed korupcją i sprzeniewierzeniem, definicja urzędnika publicznego powinna objąć osoby, które nie zajmują oficjalnego stanowiska, ale mimo to powierza im się i sprawują one, w podobny sposób, funkcję publiczną w odniesieniu do środków finansowych Unii, na przykład wykonawców uczestniczących w zarządzaniu takimi środkami finansowymi.
- (11) W przypadku przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie, umyślność musi dotyczyć wszystkich znamion tych przestępstw. O umyślnym charakterze działania lub zaniechania można wnioskować z obiektywnych okoliczności faktycznych. Przystępstwa niewymagające umyślności nie są objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

- (12) Niniejsza dyrektywa nie nakłada na państwa członkowskie obowiązku ustanowienia sankcji w postaci pozbawienia wolności za popełnienie przestępstw, które nie mają poważnego charakteru, w przypadku gdy zgodnie z prawem krajowym zachodzi domniemanie umyślności.
- (13) Niektóre przestępstwa przeciwko interesom finansowym Unii są w praktyce często blisko związane z przestępstwami objętymi zakresem art. 83 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz aktami ustawodawczymi Unii opartymi na tym przepisie. Należy zatem zapewnić spójność pomiędzy takimi aktami ustawodawczymi a niniejszą dyrektywą pod względem brzmienia niniejszej dyrektywy.
- (14) W zakresie, w jakim interesom finansowym Unii może szkodzić lub zagrażać zachowanie dające się przypisać osobom prawnym, osoby prawne powinny ponosić odpowiedzialność za przestępstwa zdefiniowane w niniejszej dyrektywie, które popełniono w ich imieniu.
- (15) W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony interesów finansowych Unii w całej Unii za pomocą środków, które powinny działać odstrasząco, państwa członkowskie powinny przewidzieć określone rodzaje i poziomy sankcji za popełnienie przestępstw zdefiniowanych w niniejszej dyrektywie. Poziomy sankcji nie powinny wykraczać ponad to, co jest proporcjonalne w odniesieniu do przestępstw.
- (16) Jako że niniejsza dyrektywa przewiduje przepisy minimalne, państwa członkowskie mogą w odniesieniu do przestępstw naruszających interesy finansowe Unii przyjąć lub zachować bardziej restrykcyjne przepisy.
- (17) Niniejsza dyrektywa nie wpływa na odpowiednie i skuteczne stosowanie środków dyscyplinarnych lub kar niemających charakteru karnego. Sankcje, których nie można uznać za równoważne sankcjom karnym, nałożone na tę samą osobę za to samo zachowanie, mogą być brane pod uwagę przy skazywaniu tej osoby za przestępstwo zdefiniowane w niniejszej dyrektywie. W przypadku innych sankcji należy w pełni przestrzegać zakazu ponownego sądenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary (*ne bis in idem*). Niniejsza dyrektywa nie kryminalizuje zachowania, które nie podlega również karom dyscyplinarnym lub innym środkom odnoszącym się do naruszenia obowiązków służbowych, w przypadku gdy wobec danej osoby można zastosować takie kary dyscyplinarne lub inne środki.
- (18) Sankcje wobec osób fizycznych powinny w niektórych przypadkach przewidywać karę pozbawienia wolności, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata. Takie przypadki powinny obejmować przynajmniej przypadki wiążące się z wyrządzeniem znacznej szkody lub uzyskaniem znacznej korzyści, przy czym za znaczną należy uważać szkodę lub korzyść, której wysokość przekracza 100 000 EUR. W przypadku gdy prawo państwa członkowskiego nie przewiduje wyraźnie progu dla zdefiniowania znacznej szkody lub korzyści jako podstawy maksymalnego wymiaru kary, państwo członkowskie powinno zapewnić, by wysokość szkody lub korzyści była brana pod uwagę przez jego sądy przy ustalaniu wysokości sankcji za przestępstwo nadużycia i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii. Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim ustanawiania innych znamion, które wskazywałyby na poważny charakter przestępstwa, na przykład w przypadku gdy szkoda lub korzyść jest potencjalna, ale ma bardzo znaczny charakter. Jednak w przypadku przestępstw przeciwko wspólnemu systemowi VAT próg, od którego szkodę lub korzyść należy uważać za znaczną, wynosi, zgodnie z niniejszą dyrektywą, 10 000 000 EUR. Wprowadzenie minimalnych poziomów maksymalnego wymiaru sankcji w postaci pozbawienia wolności jest niezbędne do zapewnienia odpowiedniej ochrony interesów finansowych Unii w całej Unii. Sankcje mają działać jako silny środek odstraszający potencjalnych przestępców, wywierający skutki w całej Unii.
- (19) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby fakt popełnienia przestępstwa w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW⁽¹⁾ był uważany za okoliczność obciążającą zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustanowionymi w ich systemach prawnych. Państwa członkowskie powinny zapewnić, by sędziowie, skazując sprawców, mogli wziąć pod uwagę tę okoliczność obciążającą, chociaż sędziowie nie mają obowiązku uwzględniania takiej okoliczności obciążającej w wyroku. Państwa członkowskie nie mają obowiązku ustanowienia takiej okoliczności obciążającej, jeżeli prawo krajowe przewiduje, że przestępstwa w rozumieniu decyzji ramowej 2008/841/WSiSW podlegają karze jako przestępstwa odrębne, co może skutkować surowszymi sankcjami.
- (20) Zważywszy, w szczególności, na mobilność sprawców oraz korzyści uzyskiwane z nielegalnej działalności na szkodę interesów finansowych Unii, jak również na złożone transgraniczne postępowania przygotowawcze, które się z tym wiążą, każde państwo członkowskie powinno określić swoją jurysdykcję, tak by mogło zwalczać taką działalność. Każde państwo członkowskie powinno tym samym zapewnić, by jego jurysdykcja obejmowała przestępstwa popełnione za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych, do których dostęp uzyskano z jego terytorium.

(¹) Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej (Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42).

- (21) Zważywszy na fakt, że w przypadku przestępstw transgranicznych wchodzących w zakres stosowania niniejszej dyrektywy możliwe jest nakładanie się na siebie wielu jurysdykcji, państwa członkowskie powinny zapewnić, by przy stosowaniu krajowych przepisów transponujących niniejszą dyrektywę w pełni przestrzegano zasady *ne bis in idem*.
- (22) Państwa członkowskie powinny ustanowić przepisy dotyczące okresów przedawnienia niezbędne do tego, by mogły zwalczać nielegalną działalność na szkodę interesów finansowych Unii. W przypadku przestępstw zagrożonych sankcją, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności, okres przedawnienia powinien wynosić co najmniej pięć lat od popełnienia przestępstwa. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla tych państw członkowskich, które nie ustanawiają okresów przedawnienia w przypadku postępowań przygotowawczych, wnoszenia oskarżenia i wykonania kary.
- (23) Bez uszczerbku dla przepisów o współpracy transgranicznej i wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych oraz dla innych przepisów prawa Unii, w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁾, zachodzi potrzeba ustanowienia odpowiednich przepisów dotyczących współpracy w celu zapewnienia skutecznych działań przeciwko przestępstwom zdefiniowanym w niniejszej dyrektywie, które naruszają interesy finansowe Unii, w tym wymiany informacji między państwami członkowskimi i Komisją oraz technicznego i operacyjnego wsparcia udzielanego przez Komisję właściwym organom krajowym, które to organy mogą potrzebować sprawnego koordynowania swoich postępowań przygotowawczych. Wsparcie to nie powinno oznaczać uczestnictwa Komisji w postępowaniach przygotowawczych lub we wnoszeniu oskarżenia w przypadku konkretnych spraw karnych prowadzonych przez organy krajowe. Trybunał Obrachunkowy i audytorzy odpowiadający za przeprowadzanie kontroli budżetów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii powinny ujawniać Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) i innym właściwym organom wszelkie fakty, które na mocy niniejszej dyrektywy można by uznać za przestępstwo, a państwa członkowskie powinny zapewnić, by krajowe organy kontroli w rozumieniu art. 59 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 czyniły to samo zgodnie z art. 8 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013.
- (24) Komisja powinna złożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze środków zastosowanych przez państwa członkowskie w celu wykonania niniejszej dyrektywy. Sprawozdaniu mogą w razie potrzeby towarzyszyć wnioski uwzględniające ewentualne zmiany, w szczególności w odniesieniu do finansowania budżetu Unii.
- (25) Konwencję należy zastąpić niniejszą dyrektywą w przypadku państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą.
- (26) Do celów stosowania art. 3 pkt 4 lit. d) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849⁽²⁾ odniesienie do poważnych nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii zdefiniowanych w art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 Konwencji należy rozumieć jako odnoszące się do nadużyć naruszających interesy finansowe Unii zdefiniowanych w art. 3 i art. 7 ust. 3 niniejszej dyrektywy lub, w przypadku przestępstw przeciwko wspólnemu systemowi VAT, zdefiniowanych w art. 2 ust. 2 niniejszej dyrektywy.
- (27) Należyte wdrożenie niniejszej dyrektywy przez państwa członkowskie wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy krajowe oraz z wymianą tych danych między państwami członkowskimi z jednej strony i między właściwymi organami Unii z drugiej strony. Przetwarzanie danych osobowych na poziomie krajowym między właściwymi organami krajowymi powinno być regulowane dorobkiem prawnym Unii. Wymiana danych osobowych między państwami członkowskimi powinna być realizowana zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680⁽³⁾. W zakresie, w jakim instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii przetwarzają dane osobowe, należy stosować rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁾ lub, w stosownych przypadkach, inne akty prawne Unii regulujące przetwarzanie danych osobowych przez te organy i jednostki organizacyjne, a także mające zastosowanie przepisy odnoszące się do poufności postępowań sądowych.

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

(2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

(3) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

(4) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

- (28) Zamierzony odstrasżający efekt stosowania sankcji karnych wymaga szczególnej ostrożności ze względu na kwestię praw podstawowych. Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), a w szczególności z prawem do wolności i bezpieczeństwa osobistego, ochroną danych osobowych, wolnością wyboru zawodu i prawem do podejmowania pracy, wolnością prowadzenia działalności gospodarczej, prawem własności, prawem do skutecznego środka prawnego oraz dostępu do bezstronnego sądu, zasadą domniemania niewinności i prawem do obrony, zasadami legalności oraz proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary, jak również z zasadą *ne bis in idem*. Niniejsza dyrektywa służy zapewnieniu pełnego poszanowania tych praw i zasad i musi być zgodnie z nimi wykonywana.
- (29) Bez uszczerbku dla odpowiednich unijnych przepisów sektorowych dotyczących korekt finansowych i odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych państwa członkowskie powinny podejmować środki niezbędne do zapewnienia szybkiego odzyskiwania kwot oraz przekazywania ich do budżetu Unii.
- (30) W ochronie interesów finansowych Unii ważną rolę odgrywają środki i kary administracyjne. Niniejsza dyrektywa nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku stosowania i wykonywania unijnych środków i kar administracyjnych w rozumieniu art. 4 i 5 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95.
- (31) Niniejsza dyrektywa powinna zobowiązać państwa członkowskie do wprowadzenia do ich prawa krajowego kar za nadużycia i przestępstwa związane z nadużyciami naruszającymi interesy finansowe Unii, do których niniejsza dyrektywa ma zastosowanie. Niniejsza dyrektywa nie powinna nakładać obowiązków w zakresie stosowania takich kar ani innego istniejącego systemu egzekwowania prawa w konkretnych przypadkach. Państwa członkowskie mogą co do zasady nadal równolegle stosować środki i kary administracyjne w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą. Stosując przepisy krajowe transponujące niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny jednak zapewnić, by nakładanie sankcji karnych za przestępstwa zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz środków i kar administracyjnych nie prowadziło do naruszenia Karty.
- (32) Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na kompetencje państw członkowskich odnośnie do ustalania struktury i organizowania ich administracji podatkowych w sposób, który uznają za odpowiedni w celu zapewnienia poprawnego określania, ustalania wymiaru i pobierania podatku od wartości dodanej oraz skutecznego stosowania prawa w zakresie VAT.
- (33) Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla postanowień o uchylaniu immunitetów zawartych w TFUE, w Protokole nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Protokole nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, załączonych do TFUE i do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), oraz w tekstach wprowadzających w życie te akty lub dla podobnych przepisów zawartych w prawie krajowym. Te przywileje i immunitety, w tym poszanowanie swobody sprawowania przez członków swojego mandatu, bierze się w pełni pod uwagę przy transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego i przy stosowaniu przepisów prawa krajowego transponujących niniejszą dyrektywę.
- (34) Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów ogólnych i zasad krajowego prawa karnego dotyczących stosowania i wykonywania kar przy uwzględnieniu konkretnych okoliczności danej sprawy.
- (35) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego rozmiar i skutki możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (36) Zgodnie z art. 3 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, Irlandia powiadomiła o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.
- (37) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związane ani jej stosuje.
- (38) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

(39) Przeprowadzono konsultacje z Trybunałem Obrachunkowym, który wydał opinię ⁽¹⁾,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I

PRZEDMIOT, DEFINICJE I ZAKRES STOSOWANIA

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy minimalne dotyczące definiowania przestępstw i sankcji karnych w zakresie walki z nadużyciami i innymi rodzajami nielegalnej działalności naruszającymi interesy finansowe Unii, z myślą o wzmocnieniu ochrony przed przestępstwami naruszającymi te interesy finansowe, zgodnie z dorobkiem prawnym Unii w tej dziedzinie.

Artykuł 2

Definicje i zakres stosowania

1. Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:
 - a) „interesy finansowe Unii” oznaczają wszystkie dochody, wydatki i aktywa objęte następującymi budżetami, uzyskane za ich pośrednictwem lub należne na ich rzecz:
 - (i) budżet Unii;
 - (ii) budżety instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii ustanowionych na mocy Traktatów lub budżety bezpośrednio lub pośrednio zarządzane i monitorowane przez te podmioty;
 - b) „osoba prawna” oznacza podmiot posiadający osobowość prawną na mocy obowiązującego prawa, z wyjątkiem państw lub podmiotów prawa publicznego wykonujących władzę publiczną oraz publicznych organizacji międzynarodowych.
2. W odniesieniu do dochodów pochodzących z zasobów własnych z tytułu VAT niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie w przypadku poważnych przestępstw przeciwko wspólnemu systemowi VAT. Do celów niniejszej dyrektywy przestępstwa przeciwko wspólnemu systemowi VAT uważa się za poważne wtedy, gdy umyślne działanie lub zaniechanie zdefiniowane w art. 3 ust. 2 lit. d) jest związane z terytorium dwóch lub większej liczby państw członkowskich Unii i wiąże się z wystąpieniem całkowitej szkody w wysokości co najmniej 10 000 000 EUR.
3. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na strukturę ani funkcjonowanie administracji podatkowych państw członkowskich.

TYTUŁ II

PRZESTĘPSTWA DOTYCZĄCE NADUŻYĆ NARUSZAJĄCYCH INTERESY FINANSOWE UNII

Artykuł 3

Nadużycia naruszające interesy finansowe Unii

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by nadużycia naruszające interesy finansowe Unii stanowiły przestępstwo, jeżeli dopuszczono się ich umyślnie.
2. Do celów niniejszej dyrektywy za nadużycie naruszające interesy finansowe Unii uważa się:
 - a) w odniesieniu do wydatków niewiązanych z zamówieniami publicznymi – działanie lub zaniechanie odnoszące się do:
 - (i) wykorzystywania lub przedstawiania nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, skutkującego sprzeniewierzeniem lub bezprawnym zatrzymaniem środków finansowych lub aktywów z budżetu Unii lub z budżetów, którymi Unia zarządza lub którymi zarządza się w jej imieniu;
 - (ii) nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem; lub
 - (iii) niewłaściwego wykorzystania takich środków finansowych lub aktywów do celów innych niż te, na które pierwotnie zostały przyznane;

⁽¹⁾ Dz.U. C 383 z 12.12.2012, s. 1.

- b) w odniesieniu do wydatków związanych z zamówieniami publicznymi, co najmniej w przypadkach, w których dopuszczono się ich w celu uzyskania przez sprawcę lub inną osobę bezprawnych korzyści powodujących stratę w interesach finansowych Unii – działanie lub zaniechanie odnoszące się do:
- (i) wykorzystywania lub przedstawiania nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, skutkującego sprzeniewierzeniem lub bezprawnym zatrzymaniem środków finansowych lub aktywów z budżetu Unii lub z budżetów, którymi Unia zarządza lub którymi zarządza się w jej imieniu;
 - (ii) nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem; lub
 - (iii) niewłaściwego wykorzystania takich środków finansowych lub aktywów do celów innych niż te, na które pierwotnie zostały przyznane, ze szkodą dla interesów finansowych Unii;
- c) w odniesieniu do dochodów innych niż dochody pochodzące z zasobów własnych z tytułu VAT, o których mowa w lit. d) – działanie lub zaniechanie odnoszące się do:
- (i) wykorzystywania lub przedstawiania nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, skutkującego bezprawnym uszczupleniem zasobów budżetu Unii lub budżetów, którymi Unia zarządza lub którymi zarządza się w jej imieniu;
 - (ii) nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem; lub
 - (iii) niewłaściwego wykorzystania korzyści uzyskanych zgodnie z prawem, z tym samym skutkiem;
- d) w odniesieniu do dochodów pochodzących z zasobów własnych z tytułu VAT – działanie lub zaniechanie w ramach transgranicznego oszukańczego systemu odnoszące się do:
- (i) wykorzystywania lub przedstawiania nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów związanych z VAT, skutkującego uszczupleniem zasobów budżetu Unii;
 - (ii) nieujawnienia informacji związanych z VAT, z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem; lub
 - (iii) przedstawienia prawidłowych oświadczeń związanych z VAT do celów oszukańczego ukrycia braku płatności lub bezprawnego tworzenia praw do zwrotu VAT.

Artykuł 4

Inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by pranie pieniędzy opisane w art. 1 ust. 3 dyrektywy (UE) 2015/849 związane z mieniem pochodzącym z przestępstw objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy stanowiło przestępstwo.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by korupcja czynna i bierna, jeżeli dopuszczono się jej umyślnie, stanowiła przestępstwo.
 - a) Do celów niniejszej dyrektywy korupcja bierna oznacza działanie urzędnika publicznego, który bezpośrednio lub przez pośrednika żąda lub uzyskuje korzyść jakiegokolwiek rodzaju dla siebie lub dla osoby trzeciej lub przyjmuje obietnicę takiej korzyści w zamian za podjęcie działań lub wstrzymanie się od działań – leżących w zakresie jego obowiązków lub przy wykonywaniu jego funkcji – w sposób, który szkodzi lub może zaszkodzić interesom finansowym Unii.
 - b) Do celów niniejszej dyrektywy korupcja czynna oznacza działanie osoby, która obiecuje, proponuje lub wręcza urzędnikowi publicznemu, bezpośrednio lub przez pośrednika, korzyść jakiegokolwiek rodzaju przeznaczoną dla niego lub dla osoby trzeciej w zamian za podjęcie działań lub wstrzymanie się od działań – leżących w zakresie jego obowiązków lub przy wykonywaniu jego funkcji – w sposób, który szkodzi lub może zaszkodzić interesom finansowym Unii.
3. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by sprzeniewierzenie, jeżeli dopuszczono się go umyślnie, stanowiło przestępstwo.

Do celów niniejszej dyrektywy „sprzeniewierzenie” oznacza działanie urzędnika publicznego, któremu bezpośrednio lub pośrednio powierzono zarządzanie środkami finansowymi lub aktywami, polegające na zaciągnięciu zobowiązań na środki finansowe lub wypłaty tych środków lub na przywłaszczeniu lub wykorzystaniu aktywów, w sposób sprzeczny z celem, który był dla nich przewidziany w jakikolwiek sposób, ze szkodą dla interesów finansowych Unii.

4. Do celów niniejszej dyrektywy „urzędnik publiczny” oznacza:
- a) urzędnika unijnego lub urzędnika krajowego, w tym krajowego urzędnika innego państwa członkowskiego i krajowego urzędnika państwa trzeciego;
- (i) „urzędnik unijny” oznacza osobę, która jest:
- urzędnikiem lub innym pracownikiem zatrudnionym przez Unię na podstawie umowy w rozumieniu regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej lub warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej określonych w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽¹⁾ (zwanym dalej „regulaminem pracowniczym”), lub
 - oddelegowana do Unii przez państwo członkowskie lub organ publiczny lub prywatny, która wykonuje funkcje równoważne funkcjom wykonywanym przez urzędników unijnych lub innych unijnych pracowników.
- Bez uszczerbku dla postanowień w sprawie przywilejów i immunitetów zawartych w protokołach nr 3 i nr 7 członkowie instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii utworzonych zgodnie z Traktatami oraz personel takich instytucji, organów i jednostek organizacyjnych są traktowani tak, jakby byli urzędnikami unijnymi, o ile nie ma do nich zastosowania regulaminu pracowniczego;
- (ii) termin „urzędnik krajowy” należy rozumieć zgodnie z definicją „urzędnika” lub „urzędnika publicznego” zawartą w prawie krajowym państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, w którym dana osoba sprawuje swoją funkcję.
- Jednak w przypadku postępowania, które dotyczy urzędnika krajowego państwa członkowskiego lub urzędnika krajowego państwa trzeciego i które wszczęto w innym państwie członkowskim, państwo członkowskie, w którym wszczęto postępowanie, nie jest zobowiązane stosować definicji „urzędnika krajowego”, chyba że definicja ta jest zgodna z jego prawem krajowym.
- Termin „urzędnik krajowy” obejmuje wszelkie osoby pełniące funkcje wykonawcze, administracyjne lub sądowe na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym. Wszelkie osoby pełniące funkcje ustawodawcze na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym są traktowane tak, jakby były urzędnikami krajowymi;
- b) inną osobę, której powierzono i która sprawuje funkcję publiczną obejmującą zarządzanie interesami finansowymi Unii lub podejmowanie decyzji w sprawie tych interesów, w państwach członkowskich lub w państwach trzecich.

TYTUŁ III

PRZEPISY OGÓLNE W ZAKRESIE PRZESTĘPSTWA NADUŻYCIA I INNYCH PRZESTĘPSTW NARUSZAJĄCYCH INTERESY FINANSOWE UNII

Artykuł 5

Podżeganie, pomocnictwo oraz usiłowanie

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by podżeganie do przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, oraz pomocnictwo w ich popełnieniu podlegało karze jako przestępstwo.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by usiłowanie popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 3, podlegało karze jako przestępstwo.

Artykuł 6

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia możliwości pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności za przestępstwa, o których mowa w art. 3, 4 i 5, popełnione na ich korzyść przez osobę działającą indywidualnie lub jako członek organu osoby prawnej, która pełni funkcję kierowniczą w ramach tej osoby prawnej na podstawie:
 - a) upoważnienia do reprezentowania osoby prawnej;
 - b) upoważnienia do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej; lub
 - c) upoważnienia do sprawowania kontroli w ramach tej osoby prawnej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1.

2. Państwa członkowskie podejmują także niezbędne środki w celu zapewnienia możliwości pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, umożliwił popełnienie przez osobę działającą z upoważnienia danej osoby prawnej przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 lub 5, na korzyść tej osoby prawnej.

3. Odpowiedzialność osoby prawnej na podstawie ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie wyklucza możliwości prowadzenia postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, lub ponoszącym odpowiedzialność karną na podstawie art. 5.

Artykuł 7

Sankcje wobec osób fizycznych

1. W odniesieniu do osób fizycznych państwa członkowskie zapewniają, by przestępstwa, o których mowa w art. 3, 4 i 5, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom karnym.

2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, były zagrożone karą, której maksymalny wymiar przewiduje pozbawienie wolności.

3. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, podlegały karze, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności, w przypadku gdy przestępstwa te wiążą się z wyrządzeniem znacznej szkody lub uzyskaniem znacznej korzyści.

Szkodę lub korzyść wynikającą z przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a), b) i c) oraz w art. 4, uważa się za znaczną, jeżeli rozmiar szkody lub korzyści przekracza 100 000 EUR.

Szkodę lub korzyść wynikającą z przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. d), z zastrzeżeniem art. 2 ust. 2, zawsze uznaje się za znaczną.

Państwa członkowskie mogą również ustanowić sankcję, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności, w przypadku wystąpienia innych poważnych okoliczności określonych w ich prawie krajowym.

4. W przypadku przestępstwa, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. a), b) lub c) lub w art. 4, prowadzącego do szkody, której wysokość jest niższa niż 10 000 EUR, lub korzyści, której wysokość jest niższa niż 10 000 EUR, państwa członkowskie mogą zamiast sankcji karnych przewidzieć inne sankcje.

5. Ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla wykonywania przez właściwe organy uprawnień dyscyplinarnych wobec urzędników publicznych.

Artykuł 8

Okoliczność obciążająca

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 3, 4 lub 5, w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej 2008/841/WSiSW było uważane za okoliczność obciążającą.

Artykuł 9

Rodzaje sankcji wobec osób prawnych

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by osoba prawna ponosząca odpowiedzialność na podstawie art. 6 podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom, obejmującym grzywny karne i grzywny niemające charakteru karnego i mogącym obejmować także inne sankcje, takie jak:

- a) pozbawienie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej;
- b) czasowe lub stałe wykluczenie z udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego;
- c) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej;

- d) umieszczenie pod nadzorem sądowym;
- e) likwidacja sądowa;
- f) czasowe lub stałe zamknięcie zakładów wykorzystywanych do popełnienia przestępstwa.

Artykuł 10

Zabezpieczenie i konfiskata

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, by umożliwić zabezpieczenie i konfiskatę narzędzi służących do popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, i korzyści pochodzących z tych przestępstw. Państwa członkowskie, które są związane dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/42/UE⁽¹⁾, czynią to zgodnie z tą dyrektywą.

Artykuł 11

Jurysdykcja

1. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, by ustanowić swoją jurysdykcję w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, w przypadku gdy:
 - a) przestępstwo zostało w całości lub części popełnione na jego terytorium; lub
 - b) sprawca jest jego obywatelem.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, by ustanowić swoją jurysdykcję w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, w przypadku gdy do sprawcy w chwili popełnienia przestępstwa miał zastosowanie regulamin pracowniczy. Każde państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu zasad jurysdykcji określonych w niniejszym ustępie lub może stosować te zasady jedynie w określonych przypadkach lub tylko wtedy, gdy spełnione są określone warunki, o czym informuje Komisję.
3. Państwo członkowskie informuje Komisję w przypadku, gdy podejmie decyzję o rozszerzeniu swojej jurysdykcji na przestępstwa, o których mowa w art. 3, 4 lub 5, popełnione poza jego terytorium w następujących okolicznościach:
 - a) sprawca ma miejsce zwykłego pobytu na jego terytorium;
 - b) przestępstwo zostało popełnione na korzyść osoby prawnej mającej siedzibę na jego terytorium; lub
 - c) sprawca jest jego urzędnikiem, działającym w ramach wykonywania swoich obowiązków.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 lit. b), państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by wykonywanie ich jurysdykcji nie podlegało warunkowi, zgodnie z którym postępowanie karne może zostać wszczęte wyłącznie na skutek zgłoszenia dokonanego przez osobę poszkodowaną w miejscu popełnienia przestępstwa lub na skutek zawiadomienia złożonego przez państwo, w którym przestępstwo zostało popełnione.

Artykuł 12

Okresy przedawnienia w przypadku przestępstw naruszających interesy finansowe Unii

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu ustanowienia okresu przedawnienia umożliwiającego prowadzenie postępowania przygotowawczego, wniesienie oskarżenia, przeprowadzenie rozprawy sądowej i wydanie orzeczenia w sprawie przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, w dostatecznie długim okresie po tym, jak przestępstwa te zostaną popełnione, w celu skutecznego ścigania takich przestępstw.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu umożliwienia prowadzenia postępowania przygotowawczego, wniesienia oskarżenia, przeprowadzenia rozprawy sądowej i wydania orzeczenia w sprawie przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, zagrożonych sankcją, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności, przez okres co najmniej pięciu lat od popełnienia tych przestępstw.
3. W drodze odstępstwa od ust. 2 państwa członkowskie mogą ustanowić okres przedawnienia krótszy niż pięć lat, ale nie krótszy niż trzy lata, pod warunkiem że bieg przedawnienia może zostać przerwany lub zawieszony w przypadku określonych działań.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/42/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zabezpieczenia i konfiskaty narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa w Unii Europejskiej (Dz.U. L 127 z 29.4.2014, s. 39).

4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki umożliwiające wykonanie:
- kary w wymiarze większym niż jeden rok pozbawienia wolności, lub, alternatywnie
 - kary pozbawienia wolności, w przypadku gdy przestępstwo zagrożone jest karą, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności,

nałożonej w wyniku wydania prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo, o którym mowa w art. 3, 4 lub 5, przez co najmniej pięć lat od daty prawomocnego wyroku skazującego. Okres ten może uwzględniać przedłużenie okresu przedawnienia będące wynikiem przerwania lub zawieszenia biegu przedawnienia.

Artykuł 13

Odzyskiwanie środków

Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla odzyskiwania:

- na poziomie Unii – kwot wypłaconych nienależnie w kontekście popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a), b) lub c) lub w art. 4 lub 5;
- na poziomie krajowym – wszelkich kwot podatku VAT niezapłaconego w kontekście popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) lub w art. 4 lub 5.

Artykuł 14

Interakcja z innymi mającymi zastosowanie aktami prawnymi Unii

Stosowanie środków, kar i grzywien administracyjnych ustanowionych w prawie Unii, w szczególności tych w rozumieniu art. 4 i 5 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95, lub w prawie krajowym przyjętym zgodnie ze szczególnym obowiązkiem wynikającym z prawa Unii pozostaje bez uszczerbku dla niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie zapewniają, by postępowania karne wszczęte na podstawie przepisów krajowych wykonujących niniejszą dyrektywę nie miały negatywnego wpływu na odpowiednie i skuteczne stosowanie środków, kar i grzywien administracyjnych, które nie mogą być uznane za równoważne postępowaniu karnemu, ustanowionych w prawie Unii lub krajowych przepisach wykonujących dyrektywę.

TYTUŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 15

Współpraca między państwami członkowskimi a Komisją (OLAF) i innymi instytucjami, organami lub jednostkami organizacyjnymi Unii

- Bez uszczerbku dla przepisów o współpracy transgranicznej i wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych państwa członkowskie, Eurojust, Prokuratura Europejska i Komisja – w ramach swoich odpowiednich kompetencji – współpracują ze sobą w zwalczaniu przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5. W tym celu Komisja i, w stosownych przypadkach, Eurojust udzielają właściwym organom krajowym wsparcia technicznego i operacyjnego potrzebnego im do sprawnego koordynowania ich postępowań przygotowawczych.
- Właściwe organy w państwach członkowskich mogą – w ramach swoich kompetencji – wymieniać informacje z Komisją, aby ułatwiać ustalanie faktów i zapewniać prowadzenie skutecznych działań przeciwko przestępstwom, o których mowa w art. 3, 4 i 5. Komisja i właściwe organy krajowe uwzględniają w każdym konkretnym przypadku wymogi poufności i przepisy o ochronie danych. Bez uszczerbku dla prawa krajowego dotyczącego dostępu do informacji państwo członkowskie, przy przekazywaniu informacji Komisji, może ustanowić w tym celu szczególne warunki korzystania z informacji przez Komisję lub inne państwo członkowskie, któremu informacje te zostały przekazane.
- Trybunał Obrachunkowy i audytorzy odpowiadający za przeprowadzanie kontroli budżetów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii ustanowionych na mocy Traktatów i budżetów, którymi te instytucje zarządzają i które kontrolują, ujawniają OLAF-owi i innym właściwym organom wszelkie fakty, o których powzieli wiadomość w trakcie wykonywania zadań, jeżeli fakty te można by uznać za przestępstwo, o którym mowa w art. 3, 4 lub 5. Państwa członkowskie zapewniają, by krajowe organy kontroli czyniły to samo.

*Artykuł 16***Zastąpienie Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich**

Konwencję o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 r., w tym protokoły do tej konwencji z dnia 27 września 1996 r., 29 listopada 1996 r. i 19 czerwca 1997 r., zastępuje się niniejszą dyrektywą ze skutkiem od dnia 6 lipca 2019 r. w stosunku do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą.

W stosunku do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą odesłania do Konwencji należy odczytywać jako odesłania do niniejszej dyrektywy.

*Artykuł 17***Transpozycja**

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 6 lipca 2019 r. Niezwłocznie przekazują one Komisji tekst tych przepisów. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 6 lipca 2019 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają również oświadczenie, zgodnie z którym, w przypadku państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą, odesłania do Konwencji zastąpionej niniejszą dyrektywą, znajdujące się w obowiązujących przepisach ustawowych wykonawczych i administracyjnych, należy odczytywać jako odesłania do niniejszej dyrektywy. Sposób dokonywania takiego odesłania i formułowania takiego oświadczenia określany jest przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego w dziedzinie objętej zakresem niniejszej dyrektywy.

*Artykuł 18***Sprawozdawczość i ocena**

1. Do dnia 6 lipca 2021 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia zakres podjęcia przez państwa członkowskie środków niezbędnych do wykonania niniejszej dyrektywy.

2. Bez uszczerbku dla obowiązków sprawozdawczych określonych w innych aktach prawnych Unii, państwa członkowskie przedkładają Komisji co roku następujące dane statystyczne na temat przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, jeżeli dane te są dostępne na poziomie centralnym w danym państwie członkowskim:

- a) liczba postępowań karnych, które zostały wszczęte, umorzono, zakończone uniewinnieniem, zakończone skazaniem oraz liczba postępowań karnych pozostających w toku;
- b) kwoty odzyskane w wyniku postępowania karnego oraz szacowana szkoda.

3. Do dnia 6 lipca 2024 r., uwzględniając sprawozdanie przedłożone zgodnie z ust. 1 oraz dane statystyczne państw członkowskich przedłożone zgodnie z ust. 2, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia skutki, jakie prawo krajowe transponujące niniejszą dyrektywę wywiera w zakresie zapobiegania nadużyciom na szkodę interesów finansowych Unii.

4. Do dnia 6 lipca 2022 r., na podstawie danych statystycznych przedłożonych przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 2, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające, w odniesieniu do celu ogólnego, jakim jest wzmocnienie ochrony interesów finansowych Unii, czy:

- a) próg określony w art. 2 ust. 2 jest odpowiedni;
- b) przepisy dotyczące okresów przedawnienia, o których mowa w art. 12, są wystarczająco skuteczne;
- c) niniejsza dyrektywa działa skutecznie w przypadku nadużyć w ramach procedury zamówień publicznych.

5. Do sprawozdań, o których mowa w ust. 3 i 4, dołącza się w razie potrzeby wniosek ustawodawczy, który może zawierać konkretny przepis dotyczący nadużyć w ramach procedury zamówień publicznych.

*Artykuł 19***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 20***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 5 lipca 2017 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

A. TAJANI

Przewodniczący

W imieniu Rady

M. MAASIKAS

Przewodniczący
